

De Canon van Traagheid

DE CANON
VAN TRAAGHEID

Filosofische gedichten

Leni Tas

De Canon van Traagheid

© 2025 Leni Tas

Auteur: Leni Tas

Druk en bindwerk: Brave New Books, Rotterdam

Coverontwerp: Leni Tas

Vormgeving binnenwerk: Brave New Books, Rotterdam

Filosofie algemeen/Psychologie algemeen/Poëzie

ISBN: 9789465016467

NUR: 730/770/306

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor iedereen en bovenal hen, wier menselijkheid op het spel staat
door gewelddadige snelheid van om het even wie of wat.

“Dees langsaemheit past groote zaecken”

Joost van den Vondel

*“Het licht van de langzaamheid blijft lang aan de hemel gloeien als
het vuur van de snelheid allang is gedoofd”*

Leo Herberghs

*“Waarom zouden wij
u en ik
niet gerechtigd zijn
tot traag / leven.
Tot zeer / traag / leven.”*

Alexis de Roode

*“Wat duurzaam is en onveranderlijk groeien blijft, blijft groeien dank
zij de langzaamheid”*

Leo Herberghs

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	xi
DEEL I	15
ALS DE GANG VAN DE SLAK	
Inleiding	17
Gedichten over het trage denken	21
DEEL II	77
ZOALS DE SLAK IN HAAR SCHULP KRIIPT	
Inleiding	79
Gedichten over het trage handelen	81

VOORWOORD

Het centrale thema dat omcirkeld wordt in deze bundeling van filosofische gedichten – het trage denken – ligt mij na aan het hart. Daarom voldoe ik graag aan het verzoek om een kort voorwoord te schrijven.

De begrippen ‘traagheid’ en ‘vertraging’ kunnen zich inmiddels in een grote populariteit verheugen. Van ‘slow food’ en ‘slow cooking’ tot ‘slow living’ en ‘slow seks’ worden verschillende vormen van vertraging inmiddels van veel kanten aangeprezen – bij voorkeur met een Engels begrip. Deze vormen van traagheid zijn echter in veel gevallen bedoeld om mensen te helpen het beter *uit te houden* in de versnelling van het dagelijks leven en werken. De versnelling zelf, als dominante maatschappelijke ontwikkelingsvorm, blijft daarmee buiten schot.

De waarde van de hier verzamelde filosofische gedichten is voor mij dat Leni Tas al dichtend nadenkt over die gevolgen en de consequenties daarvan voor zijn eigen leven en dat van anderen. Het gaat daarbij niet alleen om het verhelderen van de waarde van datgene wat in de versnelling naar de achtergrond wordt gedrongen of zelfs wordt vervormd. Maar ook over mogelijkheden om daarvoor ruimte te maken in ons leven en werken via traag denken en traag dichtten.

Ook al kan ik hem niet altijd volgen op alle wegen die hij verkent en de begrippen die hij gebruikt, toch vind ik de poging die hij onderneemt moedig en waardevol. Ik hoop en verwacht dan ook dat zijn filosofische gedichten zijn lezers kunnen helpen om zelf langer en dieper na te denken over versnelling en vertraging in hun leven – en daar ook praktische consequenties aan te verbinden.

Harry Kunneman

DE CANON
VAN TRAAGHEID

DEEL I

ALS DE GANG

VAN DE SLAK

INLEIDING

Dit boekje als gedichtenbundel wil de filosofisch geïnteresseerde en (te) snelle denker aanzetten tot het zogenaamde ‘trage denken’ en vormt het eerste deel van het ‘trage leven’ op zich. Hiervan zal het tweede deel met de thematiek van het ‘trage handelen’ nog in een aparte bundel met gedichten verschijnen. Dit zojuist vermelde ‘trage denken’ is een theoretisch fenomeen, dat maatschappelijk steeds meer relevant wordt, gegeven de steeds meer in ontwikkeling versnellende digitalisering, informatisering en verdere technologisering van de structuur van onze laatmoderne samenleving.

Risico's nemen daarnaast enorm snel toe in aantal. Men beleeft in steeds grotere mate ‘beslissende momenten’ met de ervaring hierin belangrijke levenskeuzes te moeten maken. Geen wonder dat er grote groepen mensen zijn, die de ontwikkelingen niet kunnen bijbenen en ten gevolge hiervan enorme stress ervaren, zoals het hedendaagse fenomeen keuzestress doet vermoeden, alsook het verschijnsel maatschappelijke uitsluiting. Kan men niet meer participeren? Dan mag men niet meer participeren.

Het maatschappelijk gestructureerde informatiesysteem is evenveel ontmenselijkt als dat het gedigitaliseerd is, en daarmee is het vanwege een dikke-ik-mentaliteit keihard geworden. Zodoende werkt het ook vormen van gekte en waanzin in de hand. Men ‘moet’ in levensdomeinen naar eigen ervaring steeds meer en raakt daarnaast in toenemende zin oriëntatieloos, ontworteld en gedecentreerd van zichzelf.

Versnelling in de binnenwereld, ten gevolge van die van de buitenwereld, houdt men praktisch gezien en normaal gesproken niet lang vol. Fundamentele rust is op belangrijke momenten geboden in een druk mensenleven. Onthoudt men zich hiervan, dan komt het eigen-lichaam in opstand. Dit blijkt vervolgens meer te omvatten